

JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PASIRENGIMO GRIPO PANDEMIJAI VEIKSMŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Joniškio rajono savivaldybės pasirengimo gripo pandemijai veiksmų planas (toliau – Veiksmų planas) yra Joniškio rajono savivaldybės (toliau – savivaldybė) ekstremaliųjų situacijų valdymo plano sudedamoji dalis, trumpos trukmės strateginio planavimo dokumentas, nustatantis gripo pandemijos etapus ir lygius, pasirengimo gripo pandemijai (pasaulį apimančiai epidemijai) tikslą ir uždavinius, taip pat jų įgyvendinimą savivaldybėje.

2. Šis Veiksmų planas parengtas atsižvelgiant į Europos Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl pasirengimo gripo pandemijai ir atsako planavimo Europos Bendrijoje, 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1082/2013/ES dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas sprendimas Nr. 2119/98/EB (OL 2013 L 293, p. 1) (toliau – Sprendimas Nr. 1082/2013/ES) bei Pasaulio sveikatos organizacijos Europos regiono biuro ir Europos ligų kontrolės ir prevencijos centro 2014 m. paskelbtas Pasirengimo gripo pandemijai rekomendacijas, skirtas Pasaulio sveikatos organizacijos Europos regiono ir Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybėms narėms, įvertinus 2009–2010 m. gripo pandemijos patirtį.

3. Veiksmų plane vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatyme ir Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme.

II SKYRIUS ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Gripo pandemija siejama su sergančių asmenų gausa, dideliu sveikatos priežiūros įstaigų darbo krūviu, sutrikdytu kasdieniu gyvenimo ritmu, dideliu ligos komplikacijų ir mirčių skaičiumi.

5. Pagrindinės gripo pandemijos poveikio kryptys:

5.1. sveikatos sektoriui – padaugėjus susirgimo atvejų, didėja sveikatos priežiūros įstaigų darbo krūvis, reikia vis daugiau vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių, dėl didelio sergamumo gripu sutrinka planinės sveikatos priežiūros pagalbos teikimas;

5.2. paslaugų sektoriui – dėl sergančių darbuotojų sutrinka paslaugų sektoriaus veikla, gali būti neužtikrinamas gyvybiškai svarbių paslaugų teikimas gyventojams;

5.3. darbo rinkai ir ekonomikai – daugėjant sergančių gripu asmenų, sutrinka daugelio pramonės šakų veikla;

5.4. švietimo ir kultūros sektoriui – susirgus mokytojams ir mokiniams, nutrūksta arba kurį laiką sutrinka mokymo procesas, ribojami masiniai renginiai, tai veikia ir kultūros sektoriaus veiklą;

5.5. socialinis sektoriui – reikia vis daugiau socialinių paslaugų (pagyvenusių, neįgalių asmenų slauga, vaikų priežiūra, padidėjęs socialinės ir finansinės paramos poreikis).

6. Planavimas ir koordinavimas, situacijos stebėjimas ir vertinimas, prevencija ir lokalizavimas, sveikatos sistemos atsakas, visuomenės informavimas ir keitimasis informacija tarp įstaigų vyksta atsižvelgiant į Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) nustatytus gripo pandemijos etapų apibrėžimus ir yra būtini visais gripo pandemijos etapais. Joniškio rajone pagal esamą gripo pandemijos etapą ir lygį nuolat peržiūrimos, atnaujinamos ir koreguojamos pasirengimo gripo pandemijai plane (1 priedas) numatytos priemonės ir teikiama informacija atsakingoms institucijoms.

7. Pasirengimo gripo pandemijai etapai ir lygiai pagal PSO bei Europos ligų kontrolės ir prevencijos centro rekomendacijas dėl pasirengimo gripo pandemijai planų peržiūros (2012 m.):

7.1. Tarppandeminis periodas, 1-asis etapas. Naujas gripo viruso potipis nenustatytas. Gripo viruso potipis, sukeliantis sezoninį gripą, plinta tarp žmonių, gali būti nustatomas ir gyvūnams.

7.2. Gripo pandemijos pavojaus periodas, 2-asis etapas. Naujo potipio gripo virusas nustatytas žmonėms.

7.3. Gripo pandemija, 3-iasis etapas. Naujo potipio gripo viruso sukelti susirgimai sparčiai plinta žmonių populiacijoje.

7.4. Pereinamasis laikotarpis, 4-asis etapas. Rizika užsikrėsti naujo potipio viruso sukeltu gripu ir atsako priemonių poreikis mažėja.

8. Joniškio rajone 2015 metais gyveno 23477 gyventojai. 65 metų ir vyresnių žmonių dalis sudaro 19,88 proc.

9. Didžiausias susirgusių gripu skaičius Joniškio rajone buvo užregistruotas 2007 m. – 277 atvejai. Per 2014 metus užregistruoti 7 susirgimai gripu ir 2811 ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų atvejų, 2015 metais užregistruoti 25 gripo ir 2933 ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų atvejai. 2016 metais užregistruoti 228 gripo ir 3487 ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų atvejai.

10. Dauguma nacionalinių ir regioninių pasirengimo planų pagrįsti ankstesnėmis pandemijomis, ekspertų pastabomis ir teoriniu modeliavimu, paremti planavimo prielaidomis, apimančiomis:

10.1. užsikrėtimo laipsnį (tai gyventojų, kurie pandemijos metu suserga klinikiniu gripu, dalis. Pagal skaičiavimus Joniškio rajone susirgtų apie 6 600 gyventojų);

10.2. mirštamumo laipsnį (tų sergančių žmonių, kurie mirtų dėl gripo, dalis. Pagal skaičiavimus Joniškio rajone mirštamumo rodiklis būtų 24 atvejai);

10.3. klinikinės konsultacijas (numatoma, kad į bendrosios praktikos gydytoją kreipsis arba ambulatorinės medicininės priežiūros klinikinį konsultacijų Joniškio rajone pandemijos metu reikės apie 3,3 tūkst. gyventojų);

10.4. hospitalizavimą (susirgimų ūmiomis kvėpavimo takų ligomis ir į gripą panašių susirgimų atvejais Joniškio rajone stacionariuose asmens sveikatos priežiūros įstaigose pandemijos metu reikėtų hospitalizuoti apie 66 gyventojus);

10.5. intensyvios priežiūros laipsnį (numatoma, kad 15 proc. pacientų, paguldytų į ligoninę dėl į gripą panašios ligos, reikės intensyvios priežiūros);

10.6. neatvykimą į darbą (planavimo tikslais reikėtų manyti, kad iš viso 30 proc. dirbančių asmenų turės nuo penkių iki aštuonių laisvų darbo dienų per tris mėnesius. Mokyklose ir kitose uždaroje bendruomenėje gripas plisėtų greičiau. Dėl to gali kilti poreikis uždaryti mokyklas. Neatvykimo į darbą atvejų skaičių padidintų darbuotojų poreikis pasirūpinti sergančiais šeimos nariais).

Su galimo pandeminio gripo poveikiu visuomenės sveikatai Joniškio rajone susiję teoriniai skaičiavimai pateikti 2 priede.

III SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

11. **Plano tikslas** – mažinti gripo pandemijos sukeltą žalą visuomenės sveikatai, socialinius ir ekonominius nuostolius Joniškio rajone.

12. **Plano uždaviniai:**

12.1. pasirengti galimai gripo pandemijai savivaldybės lygiu bei numatyti neatidėliotinas ir perspektyvines priemones;

12.2. stiprinti gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų epidemiologinę priežiūrą;

12.3. plėtoti ir stiprinti tarpžinybinį bendradarbiavimą ir koordinavimą pandeminio gripo prevencijos klausimais;

12.4. užtikrinti aprūpinimą medicininėmis ir nemedicininėmis priemonėmis, tinkamą jų ir bendrųjų prevencijos priemonių naudojimą gripo pandemijos metu;

12.5. užtikrinti tarnybų, būtinų viešajam saugumui palaikyti ir būtiniesiems visuomenės poreikiams tenkinti, funkcionavimą gripo pandemijos metu.

13. **Pasirengimo gripo pandemijai principai:**

13.1. imtis prevencijos priemonių – kuo labiau sumažinti gripo pandemijos tikimybę, o jeigu tai atsitiktų, mažinti žalą visuomenės sveikatai, siekti išvengti sunkių susirgimų ir mirčių atvejų ir ekonominių nuostolių;

13.2. taikyti kovos su gripo pandemija priemones pirmiausiai toms visuomenės grupėms, kuriose galima tikėtis didžiausio efektyvumo ir naudos;

13.3. užtikrinti tarnybų, būtinų viešajam saugumui palaikyti ir būtiniesiems visuomenės poreikiams tenkinti, funkcionavimą;

13.4. plėtoti tarpžinybinį bendradarbiavimą ir koordinavimą.

IV SKYRIUS REZULTATAI

14. Įgyvendinus šį planą, bus pasiekti šie rezultatai:

14.1. užtikrintas tarpžinybinis koordinuotas pasirengimas gripo pandemijai, valstybės valdymo ir savivaldybės institucijų, įstaigų ir įmonių veiklos tęstinumas ir funkcijų atlikimas, viešasis saugumas ir būtinųjų visuomenės poreikių tenkinimas gripo pandemijos metu;

14.2. sustiprinta gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų epidemiologinė priežiūra Joniškio rajone;

14.3. sumažintas gripo pandemijos neigiamas poveikis visuomenės sveikatai (atsižvelgus į nacionaliniu lygiu priimtus sprendimus ir rekomendacijas kilus pirmajai gripo pandemijos bangai, galėtų būti naudojamas antivirusinių vaistų rezervas, o per antrąją pandemijos bangą – vakcina nuo pandeminio gripo);

14.4. sumažinti gripo pandemijos sukelti socialiniai ir ekonominiai nuostoliai Joniškio rajone.

V SKYRIUS PASIRENGIMO GRIPO PANDEMIJAI PLANAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

15. Savivaldybė pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. V-141 „Dėl Valstybės valdymo institucijų, įstaigų, apskričių administracijų, savivaldybių ir kitų asmenų pasirengimo gripo pandemijai planų (priemonių plano) rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ patvirtintas rekomendacijas parengia Veiksmų planą – ekstremaliųjų situacijų valdymo plano sudedamąją dalį arba priedą – ir pagal kompetenciją

įgyvendina reikiamas priemones, numatytas plane. Veiksmų plano tikslas – numatyti priemones, kuriomis siekiama apsaugoti institucijos arba įstaigos darbuotojus nuo pandemio gripo ir kurių reikia, norint užtikrinti institucijos arba įstaigos veiklos tęstinumą ir funkcijų atlikimą per gripo pandemiją, būtinųjų visuomenės sveikatos poreikių tenkinimą bei kuo efektyviausią personalo, įrangos, išteklių naudojimą gripo pandemijos metu.

16. Paskelbus Lietuvoje gripo pandemiją, jos valdymo priemones savivaldybėje organizuoja ir koordinuoja savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija ir Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (toliau – ESOC).

17. Siekiant, kad dėl naujos gripo pandemijos patirti žmonių sveikatos nuostoliai Joniškio rajone būtų kuo mažesni, šiame plane numatomi skubūs ir būtini veiksmai bei priemonės, kurios bus taikomos atsižvelgiant į pandemio proceso lygius.

18. Siekiant sustiprinti pasirengimą gripo pandemijai Joniškio rajone, būtina:

18.1. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC prie SAM) Šiaulių departamento Joniškio skyriui, savivaldybės administracijai, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Ekstremalių sveikatai situacijų centro, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro parengtomis rekomendacijomis bei pateikta gripo epidemiologine situacija pasaulyje, suplanuoti būtinus veiksmus Joniškio rajone pagal esamą gripo pandemijos etapą ir lygį.

18.2. ESOC su Veiksmų planu supažindinti visas institucijas, kurių veikla ir vykdomos funkcijos neatsiejamoms gripo pandemijos metu (asmens sveikatos priežiūros įstaigas, socialinės globos ir rūpybos įstaigas), kitas būtinuosius visuomenės poreikius užtikrinančias tarnybas (priešgaisrinę tarnybą, viešosios policijos tarnybą, kultūros, meno, švietimo, sporto organizatorius, prekybininkus ir kt.);

18.3. Savivaldybės administracijai užtikrinti Veiksmų plane numatytų priemonių vykdymą ir pasirengimo gripo pandemijai veiksmų įdiegimą Joniškio rajone. Supažindinti su Veiksmų planu visus asmenis bei visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų vadovus, esančius administracinėje teritorijoje;

18.4. NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyriui ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovams organizuoti mokymus personalui, kuris organizuos ir vykdys reikiamas priemones, prasidėjus gripo pandemijai;

18.5. Savivaldybės atsakingoms žinyboms ir įstaigoms, atsižvelgiant į gripo pandemijos situaciją, parengti ir reguliariai atnaujinti pasirengimo gripo pandemijai planus, kurie yra ekstremaliųjų situacijų valdymo planų sudedamosios dalys arba priedai, ir užtikrinti, kad visos valdymo sritys pasirengtų gripo pandemijai. Papildant ekstremaliųjų situacijų valdymo planus vadovautis Veiksmų plano nuostatomis;

18.6. Joniškio rajono valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai vykdyti nacionalinių teisės aktų, reglamentuojančių maisto saugą ir kitus visuomenės sveikatos veiksnius, susijusius su galimai infekuotais gyvūnais, nuostatas.

19. Veiksmų planas tvirtinamas savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu.

20. Savivaldybės administracijai pavaldžių asmens sveikatos priežiūros įstaigų pasirengimo gripo pandemijai planai tvirtinami šių institucijų vadovų įsakymais.

VI SKYRIUS

SITUACIJOS STEBĖJIMAS IR VERTINIMAS, EPIDEMIOLOGINĖ PRIEŽIŪRA

21. Svarbiausias gripo epidemiologinės priežiūros uždavinys – apie artėjančią gripo pandemiją laiku įspėti Joniškio rajono institucijas, valdančias gripo pandemiją, ir visuomenę. Taigi apie epidemiologinę situaciją turi būti pranešama greitai, tiksliai ir visiškai skaidriai.

22. Asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovai ir NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyriaus vedėjas privalo paskirti atsakingus asmenis registruoti susirgimus, tvarkyti apskaitą ir perduoti informaciją.

23. NVSC Šiaulių departamento Joniškio skyrius ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos privalo vykdyti gripo epidemiologinę priežiūrą (registruoti gripo ir ūmių virusinių kvėpavimo takų infekcijų atvejus ir teikti informaciją, atlikti gripo epidemiologinę priežiūrą, paremtą pasirinktine klinicine – virusologine diagnostika, vykdyti gripo kontrolės ir profilaktikos priemones) pagal Gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų epidemiologinės priežiūros taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. V-58:

23.1. Joniškio rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigos privalo:

23.1.1. paskirti už gripo atvejų registravimą, apskaitą ir informacijos perdavimą atsakingus asmenis;

23.1.2. gavusios nurodymą iš NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyriaus, paskirti atsakingus gydytojus, kurie vykdys pasirinktinę gripo klinikinę virusologinę diagnostiką bei gripo sezono metu tvarkys susirgimų gripu ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų (toliau – ŪVKTI) apskaitą ir teiks informaciją teisės aktų nustatyta tvarka; diagnozavę gripą, privalės imti bandinius, užpildyti reikiamą dokumentaciją ir pristatyti bandinius į Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją ištirti;

23.1.3. teikti informaciją NVSC Šiaulių departamento Joniškio skyriui galiojančių teisės aktų nustatyta tvarka:

23.1.3.1. gripo sezono metu nuo 20 iki 40 savaitės apie gripą (J10–J11) ir ŪVKTI (J00–06) pranešti pagal Tarptautinę ligų klasifikaciją (TLK-10) teisės aktų nustatyta tvarka;

23.1.3.2. pranešti apie kiekvieną nustatytą ar įtariamą mirties nuo gripo ar ŪVKTI infekcijų atvejį.

23.2. NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyrius privalo:

23.2.1. registruoti ir analizuoti duomenis apie susirgimus gripu ir ŪVKTI, kuriuos pateikia asmens sveikatos priežiūros įstaigos, ir šią informaciją teikti Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centrui teisės aktų nustatyta tvarka;

23.2.2. įvertinti sezoninio gripo reikšmę, jo sergamumo intensyvumą siekiant numatyti papildomų priemonių poreikį gripo pandemijos metu;

23.2.3. teikti informaciją savivaldybės administracijai apie sergamumo gripu ir ŪVKTI situaciją Joniškio rajone;

23.2.4. sergamumo gripu ir ŪVKTI rodikliams pasiekus epideminį lygį, organizuoti būtinų priešepideminių priemonių vykdymą;

23.2.5. pasitelkdamas vietinę žiniasklaidą, kitas viešojo informavimo priemones, teikti informaciją apie sergamumą gripu ir taikytinų prevencinių priemonių būtinumą rajono gyventojams, bendruomenei;

23.2.6. atlikti gripo epidemiologinės priežiūros duomenų analizę, įvertinti sergamumo intensyvumą, apskaičiuoti sergamumo gripu ir ŪVKTI rodiklius (100 tūkst. gyventojų per savaitę), lyginti su ankstesnių metų rodikliais. Taip pat apskaičiuoti sergamumo rodiklius pagal amžiaus grupes (0–6 m., 7–17 m., 18–64 m., 65 m. ir vyresnių).

24. Joniškio rajono valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, vykdydama gripo infekcijos epidemiologinę ir epizootinę priežiūrą, bendradarbiauja su NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyriumi, savivaldybės administracija; teikia informaciją apie paukščių ir kitų gripo atmainų epizootinę situaciją, pasirengimą galimam gripo protrūkiui tarp gyvūnų, likviduoja susiformavusius protrūkius, informuoja visuomenę per visuomenės informavimo priemones savivaldybės lygiu.

VII SKYRIUS PREVENCIJA IR LOKALIZAVIMAS

Skiepijimas nuo gripo

25. Joniškio rajone 2009 m. nuo sezoninio gripo paskiepyti 1668 asmenys, 2010 m. – 1546 asmenys, 2011 m. – 1450 asmenų, 2014 m. – 1107 asmenys, 2015 m. – 1568 asmenys (iš jų 1520 nemokama vakcina). 2016 metais iš viso paskiepyta 1540 asmenų (iš jų: mokama vakcina 55, nemokama 1485).

26. Prasidėjus gripo pandemijai valstybės biudžeto lėšomis įsigyta pandeminė gripo vakcina, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. V-990 „Dėl gyventojų grupių, kurios prioriteto tvarka bus skiepijamos valstybės biudžeto lėšomis įsigyta pandeminio gripo vakcina, nustatymo“, asmens sveikatos priežiūros įstaigose nemokamai bus skiepijami:

26.1. medicinos pagalbą teikiantys darbuotojai, kuriems dėl darbo pobūdžio kyla ypač didelė rizika užsikrėsti pandeminiu gripu;

26.2. įstaigų darbuotojai, kurie užtikrina būtinuosius poreikius (t. y. elektros, šilumos, dujų, vandens tiekimo, visuomeninio transporto, prekybos ir maisto gamybos įmonių, teisėsaugos struktūrų ir specialiųjų tarnybų darbuotojai, socialiniai darbuotojai);

26.3. asmenys, priimančius sprendimus dėl gripo pandemijos poveikio mažinimo priemonių, ir tų sprendimų vykdymo organizatoriai;

26.4. slaugos ir palaikomojo gydymo skyriaus pacientai bei globos ir slaugos institucijose slaugomi asmenys;

26.5. moterys, kurioms gripo sezono metu bus 3–9 nėštumo mėn.;

26.6. kiti 65 metų ir vyresni asmenys.

27. Esant ribotam pandeminio gripo vakcinos kiekiui, pirmiausiai turi būti skiepijami šių prioritetinių grupių asmenys:

27.1. sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojai;

27.2. visi asmenys nuo 6 mėnesių amžiaus, sergantys lėtinėmis ligomis (lėtinėmis kvėpavimo sistemos, širdies-kraujagyslių sistemos, metabolinėmis ligomis), ir asmenys, kuriems nustatyta imunodeficitinė būklė);

27.3. nėščios moterys.

28. Paskiepijus prioritetines grupes, skiepijami tikslinei grupei priklausantys asmenys.

29. Vakcina bus skirstoma laikantis rizikos grupių prioritetų tvarkos bei atsižvelgiama į įsigytos vakcinos kiekį, esamą epidemiologinę situaciją bei iškilusias su įstaigų funkcionavimu susijusias problemas.

Gripo vakcinų poreikis

30. Bendras gripo vakcinos, kurios reikėtų norint paskiepyti 26 punkte nurodytus asmenis, poreikis – apie 9 tūkst. vakcinos vienetų (savivaldybės teritorijoje veikiančių įstaigų ir įmonių, kurių veiklos tęstinumas ir funkcijų vykdymas yra gyvybiškai svarbus, siekiant užtikrinti viešąją saugumą ir patenkinti būtinuosius visuomenės poreikius, sąrašas, gyventojų rizikos grupių duomenys ir skaičiavimai dėl gripo vakcinų poreikio pateikti plano 3, 4 ir 5 prieduose).

31. Savivaldybės administracija kasmet nustato pandeminio gripo vakcinų poreikį kiekvienai 26 punkte išvardintai asmenų, gyvenančių savivaldybės teritorijoje, grupei ir privalo pateikti patikslintą informaciją NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyriui.

Skiepijimų pandemine gripo vakcina organizavimo tvarka

32. Skiepijimas pandemine gripo vakcina organizuojamas vadovaujantis Pandeminės ir prepandeminės gripo vakcinos laikymo, paskirstymo, transportavimo, skiepijimo organizavimo, skiepijimo stebėsenos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. V-511.

33. Už 26 punkte nurodytų pandeminio gripo vakcinų poreikio paskirstymą pagal asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigas, veikiančias savivaldybės teritorijoje, ir šios informacijos perdavimą NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyriui atsakinga savivaldybės administracija.

34. Už gripo vakcinų pristatymą į asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigas, jų saugojimą, gyventojų vakcinaciją, apskaitą ir informacijos perdavimą atsako šių įstaigų vadovai. Įstaigose turi būti nustatyta minėtų procedūrų tvarka.

35. Asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų vadovai atsako už pasirengimą teikti papildomas būtinausias skiepijimo paslaugas ir privalo nustatyti šių procedūrų tvarką.

36. Procedūrų tvarkos aptarnauti segančius pacientus gripo pandemijos metu nustatymo vykdytojai yra pirminės sveikatos priežiūros įstaigų vadovai.

37. Asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos privalo vykdyti gyventojų ir atskirų grupių asmenų vakcinaciją, užtikrinti saugų ir tinkamą skiepijimą nuo gripo. Plano 26 punkte išvardytų gyventojų vakcinacija vykdoma vadovaujantis Imunoprofilaktikos atlikimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 468 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. balandžio 27 d. įsakymo Nr. V-471 redakcija).

38. Atsižvelgiant į tai, kad pasiskiepijus sezonine gripo vakcina sumažėja rizika susirgti gripu ar persirgti sunkiomis gripo formomis ir prarasti darbingumą, darbdaviai privalo užtikrinti darbuotojų paskiepijimą sezonine gripo vakcina, vadovaujantis sveikatos apsaugos ministro 2004 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. V-716 „Dėl Darbuotojų, kurie skiepijami darbdavio lėšomis, profesijų ir pareigybų sąrašo patvirtinimo“.

39. Asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos privalo perduoti informaciją apie galimas nepageidaujamas reakcijas į gripo vakcinas teisės aktų nustatyta tvarka.

40. NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyrius privalo nuolat teikti rekomendacijas visuomenei, asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigoms dėl vakcinacijos nuo gripo.

41. NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyrius privalo kontroliuoti, kaip asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos apsirūpina vakcinomis, motyvuotai skatinti pasiskiepyti asmenis, priklausančius rizikos grupėms.

Antivirusinių vaistų atsargos ir naudojimas

42. Antivirusiniai vaistai – svarbiausia gydymo ir apsaugos priemonė gripo pandemijos pradžioje. Antivirusinių vaistų paskirstymas ir vartojimo stebėseną vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. V-31 „Dėl Antivirusinių vaistų paskirstymo ir vartojimo stebėsenos aprašo patvirtinimo“.

43. Siekiant užtikrinti, kad savivaldybės gyventojai efektyviai vartotų antivirusinius vaistus, numatomos šios prioritetinės gyventojų grupės, kurioms pandemijos metu bus skiriama profilaktika antivirusiniais preparatais:

43.1. asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistai;

43.2. būtinuosius visuomenės poreikius užtikrinantys įvairių tarnybų pareigūnai, kurie teiks pagalbą susirgusiems.

44. Savivaldybės administracija kasmet nustato antivirusinių vaistų poreikį 26 punkte išvardytai asmenų, gyvenančių savivaldybės teritorijoje, grupei ir pateikia šią informaciją NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyriui (prevencinių priemonių poreikio duomenys Joniškio rajone gripo pandemijos metu pateikti plano 4 ir 5 prieduose).

45. Asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų vadovai atsako už antivirusinių vaistų tinkamą panaudojimą, saugojimą, apskaitą.

VIII SKYRIUS

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ UŽTIKRINIMAS

46. Gripo pandemijos metu visos asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos privalo užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų teikimą įstaigos patalpose visą parą ir organizuoti darbą pamainomis arba per sutartis su kitomis asmens sveikatos priežiūros įstaigomis.

47. Asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų vadovai ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose privalo numatyti sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, jeigu sergančiųjų labai daug, taip pat priemones dėl asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų veiklos tęstinumo užtikrinimo. Asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos medicinos pagalbą gripo pandemijos metu organizuoja vadovaudamosi parengtais ir patvirtintais įstaigos veiklos ekstremaliomis situacijomis planais, kuriuose numatyta įstaigos veikla gripo pandemijos metu.

48. Pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros įstaigų (6 priedas), teikiančių pirminę pagalbą sergantiems gripu, vadovai privalo numatyti prevencines priemones:

48.1. sudaryti būtinų asmeninių apsauginių priemonių atsargas (kvėpavimo takų apsaugai nuo virusinių infekcijų chirurginių kaukių, specialios aprangos ir kita);

48.2. pasiruošti priimti daugiau sergančiųjų gripu, perorganizuoti pirminės asmens sveikatos priežiūros grandžių darbą pagal situacijos pokyčius;

48.2.1. užtikrinti ambulatorinių sveikatos priežiūros paslaugų teikimą pacientų namuose ne mažiau kaip 12 val. per parą organizuojant papildomas sveikatos priežiūros darbuotojų brigadas bei aprūpinant jas transportu ir asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

48.2.2. padidinti registratūros darbuotojų ir telefonų linijų skaičių;

48.2.3. pagal galimybes organizuoti pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų darbą savaitgaliais, švenčių dienomis;

48.2.4. pagal galimybes padidinti greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) brigadų skaičių;

48.2.5. pertvarkyti besikreipiančių pacientų srautus taip, kad karščiuojantys ligoniai būtų priimami atskirai nuo kitų pacientų;

48.2.6. paskelbti informaciją apie asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – API) darbo tvarką kiekvienoje rajono gydymo įstaigoje, seniūnijose, rajoniniame laikraštyje ir savivaldybės interneto svetainėje;

48.2.7. ligonius, sergančius sunkiomis gripo formomis ir (ar) esant komplikacijoms, nukreipti gydytis į stacionarias asmens sveikatos priežiūros įstaigas.

49. Esant dideliame sergančiųjų gripu ligonių skaičiui, savivaldybės stacionarines paslaugas teikiančios asmens sveikatos priežiūros įstaigų (7 priedas) vadovai privalo numatyti ir suplanuoti prevencines priemones:

49.1. būtinųjų asmeninių apsauginių priemonių atsargas (kvėpavimo takų apsaugai nuo virusinių infekcijų chirurginių kaukių, specialios aprangos ir kita);

49.2. išrašyti iš įstaigos nesunkius ligonius ir paskirti jiems ambulatorinį gydymą;

49.3. nutraukti ligonių lankymą;

49.4. pandemijos metu perprofiluoti, pritaikyti patalpas sergantiems pandeminiu gripu gydyti;

- 49.5. nustatyti tvarką ir paskirti už šių procedūrų atlikimą atsakingus asmenis;
- 49.6. apriboti planinių konsultacijų, hospitalizavimo bei chirurginių intervencijų skaičių;
- 49.7. užtikrinti sergančiųjų sunkiomis pandemio gripo formomis hospitalizavimą ir nustatyti hospitalizavimo tvarką;
- 49.8. paskiepyti visus darbuotojus pandemine gripo vakcina;
- 49.9. sudaryti rizikos grupių sąrašus;
- 49.10. aprūpinti darbuotojus asmeninėmis apsaugos priemonėmis;
- 49.11. reikalui esant mobilizuoti (t. y. atšaukti iš atostogų, komandiruočių ir kt.) įstaigos personalą;
- 49.12. numatyti įstaigas, kuriose reikalui esant patanatomyškai bus ištirti mirusieji nuo gripo ar ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų;
- 49.13. numatyti patologinės anatomicinės medžiagos bandinių gripo virusologiniams tyrimams paėmimo ir transportavimo į Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją tvarką;
- 49.14. parengti ar numatyti patalpas, skirtas psichologinei ir dvasinei pagalbai įstaigos personalui, pacientams ir jų artimiesiems teikti.
- 50. Sveikatos priežiūros įstaigos turi sudaryti rezervinius fondus, kuriuose kauptų sutaupytas ir iš kitų šaltinių (Vyriausybės, Sveikatos apsaugos ministerijos, teritorinių ligonių kasų ir kt.) ekstremalių situacijų atvejais skiriamas lėšas, reikalingas įstaigos poreikiams (pandeminių gripo vakcinų, antivirusinių vaistų, asmeninės apsaugos priemonių ir kt.) užtikrinti.
- 51. Valstybės ir savivaldybių sveikatos priežiūros įstaigų patirta žala ir nuostoliai kompensuojami iš valstybės biudžeto teisės aktų nustatyta tvarka.

IX SKYRIUS

BENDRŲJŲ PREVENCIJOS PRIEMONIŲ ORGANIZAVIMAS, SOCIALINIŲ IR KITŲ GYVYBIŠKAI SVARBIŲ TARNYBŲ VEIKLOS UŽTIKRINIMAS

- 52. Kilus gripo pandemijai savivaldybės administracija savo teritorijoje organizuoja karantines priemones: sergančiųjų izoliavimą, apriboja kontaktinių asmenų judėjimą, apriboja gyventojų masinius susirinkimus.
- 53. Gripo pandemijos metu bendrojo lavinimo ir ikimokyklinio vaikų ugdymo įstaigų vadovai privalo vykdyti numatytas prevencines priemones:
 - 53.1. įpareigoti ikimokyklinių vaikų ir bendrojo lavinimo įstaigų atsakingus asmenis reguliariai vėdinti patalpas, ugdyti skirtas patalpas kuo dažniau valyti drėgnu būdu, jei būtina, naudoti dezinfekcines medžiagas;
 - 53.2. nurodyti ikimokyklinių vaikų ir bendrojo lavinimo įstaigų atsakingiems asmenims atlikti dėl ligos neatvykusių į kolektyvus vaikų ir personalo apskaitą. Surinktą informaciją kiekvieną dieną iki 12 val. teikti Šiaulių visuomenės sveikatos centro Joniškio skyriui;
 - 53.3. paskelbus gripo epidemiją rajone ir esant bendrojo lavinimo įstaigų mokinių sergamumui gripu ir ŪVKTI 20 procentų ir daugiau, privalo savo įsakymu laikinai nutraukti ugdymo procesą;
 - 53.4. atskirose švietimo įstaigose registruojant vaikų sergamumą gripu ir ŪVKTI 20 proc. ir daugiau, nutraukti užsiėmimus;
 - 53.5. paskirti asmenis, atsakingus už higieninės epidemiologinės kontrolės įstaigose vykdymą (vaikus aptarnaujančiam personalui, jei turi peršalimo simptomų, uždrausti dirbti, užtikrinti, kad vaikai su peršalimo simptomais kuo greičiau būtų izoliuoti, o sergantys nepriimami į ugdymo įstaigas).
- 54. Mokyklose dirbantys visuomenės sveikatos specialistai ir šių mokyklų administracija atsako už mokinių skiepavimo organizavimą.

55. Kilus gripo pandemijai, visuomeninio naudojimo įmonių, įstaigų vadovai privalo vykdyti numatytas prevencines priemones:

55.1. užtikrinti higienos režimo reikalavimų vykdymą kultūros centrų, sporto salių, kavinių, barų, visuomenės maitinimo įstaigų patalpose bei transporto priemonėse;

55.2. pagal savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą ar Ekstremalių situacijų komisijos nutarimą, apriboti masinius žmonių susibūrimo renginius.

56. Socialinės globos įstaigų vadovai, vykdydami prevencines priemones gripo pandemijos metu, privalo:

56.1. užtikrinti sergančiųjų sunkiomis gripo ir ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis hospitalizaciją, remdamiesi gydytojų klinikinėmis ir epidemiologinėmis indikacijomis;

56.2. uždrausti dirbti globotinius aptarnaujančiam personalui, turinčiam peršalimo simptomų;

56.3. užtikrinti higienos režimo reikalavimų vykdymą globos įstaigose.

57. Gripo pandemijos metu visos socialinės ir kitos gyvybiškai svarbios tarnybos (komunalinės, priešgaisrinės apsaugos, teisėsaugos ir kt.) privalo užtikrinti paslaugų teikimą, vadovaudamosi parengtais ir patvirtintais įstaigos veiklos ekstremaliomis situacijomis planais, kuriuose numatyta įstaigos veikla gripo pandemijos metu, būtinų priešepideminių priemonių taikymas, asmens apsaugos priemonių atsargų užtikrinimas ir kt.

58. Prognozuojama, kad gripo pandemijos metu ketvirtadalis gyvybiškai svarbių tarnybų darbuotojų dėl ligos negalės dirbti, todėl juos būtina paskiepyti pandeminę gripo vakcina ir užtikrinti, kad darbo metu jie naudotų asmeninės apsaugos priemones (kaukę ir vienkartinę pirštines).

X SKYRIUS KOMUNIKACIJA

60. Būtina užtikrinti operatyvų keitimosi informacija tarp kompetentingų sveikatos priežiūros institucijų tiek Joniškio rajone, tiek už jo ribų.

61. Savivaldybės administracijos direktorius, NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyriaus vedėjas, kitų įstaigų vadovai turi paskirti darbuotojus, atsakingus už nuolatinį informacijos teikimą žiniasklaidai ir visuomenei. Informacija teikiama apie būtinąsias gripo profilaktikos priemones, jų organizavimo tvarką, sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarką sergantiems.

62. Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras užtikrina informacijos pasikeitimą tarp institucijų, nepriklausančių sveikatos sistemai.

63. NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyrius yra atsakingas už duomenų registravimą, apskaitą ir informacijos apie epidemiologinę gripo pandemijos situaciją Joniškio rajone teikimą:

63.1. parengia informacinę medžiagą visuomenei, rizikos grupėms ir žiniasklaidai;

63.2. skelbia patikimą informaciją apie epidemiologinę situaciją teritorijoje, galimas grėsmes ir planuojamas priemones.

64. Informacijai apie gripo pandemiją Joniškio rajone skleisti turi būti panaudotos visos įmanomos informavimo priemonės ir šaltiniai (savivaldybės interneto svetainė www.joniskis.lt, spauda, internetas ir kt.).

65. NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyrius ir Joniškio rajono valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba privalo nuolat teikti informaciją visuomenei ir sveikatos priežiūros specialistams apie gripo plitimą ir jo riziką žmonėms.

XI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

66. Plano priemonės, numatytos vykdyti tarppandeminiu laikotarpiu, pradedamos nedelsiant vykdyti savivaldybės administracijos direktoriui patvirtinus planą, o priemonės, numatytos vykdyti pandemijos laikotarpiu, – Lietuvoje oficialiai paskelbus gripo pandemijos pradžią. Plano vykdymas yra neterminuotas.

67. Savivaldybės administracija ir NVSC prie SAM Šiaulių departamento Joniškio skyrius, atsižvelgdamas į atsakingų plano vykdytojų pateiktas pastabas ir pasiūlymus bei pasikeitimus, kasmet organizuoja plano koregavimą.
